

I ARA QUÈ FEM?

PRESENTACIÓ DEL PLA A MIG I LLARG TERMINI

Amb la darrera sessió no s'acaba la feina. De fet, tot just comença. El nostre objectiu era introduir les TIC, com una eina més, en el currículum d'escola. Volíem que aquesta introducció fos real, a nivell de pràctica docent diària. Aquesta és la tasca que heu de continuar, aquest any, el que ve i sempre. Sortiran noves aplicacions que caldrà veure, provar i valorar.

Recordeu que l'assessorament és una modalitat de formació que vol donar eines a un centre per tal que aquest millori la seva praxis educativa gràcies a les TIC. Aquesta millora, però, ha de sorgir a partir de l'anàlisi i la reflexió de la pròpia realitat i ha d'estar directament relacionada amb els projectes educatiu i curricular del centre. L'assessorament, doncs, ha de produir un canvi significatiu en l'organització, funcionament i pràctica educativa del centre assessorat. Sense aquesta millora significativa podem afirmar que l'assessorament haurà fracassat.

Un compromís a llarg termini

Si el Claustre ha estat capaç de posar-se d'acord en demanar l'assessorament i els seus membres hi han participat, és lògic esperar que, en acabar-se la part presencial amb formador, sigui també capaç de generar els mecanismes adequats i dotar-se de recursos suficients com per garantir la continuïtat de la tasca feta. Aquesta continuïtat hauria de passar per un compromís personal i col·lectiu seriós de formació en TIC i un compromís en l'experimentació i aplicació pedagògica de les TIC a l'escola.

Com treballar

Per garantir la continuïtat de la feina feta durant l'assessorament el primer que cal preveure el tipus d'organització interna que asseguri una millor funcionalitat:

- En gran grup: tot el Claustre sencer. Aquest tipus d'agrupament és essencial a l'hora de definir les grans línies, prendre les decisions generals, avaluar feines i aprovar resultats, però l'experiència ens demostra que és poc efectiu pel treball del dia a dia.
- Per cicles: és una possibilitat que dona solució a l'inconvenient abans esmentat. En una escola primària és possiblement l'opció més adequada. Cal garantir però que a cada cicle hi ha prou persones amb un mínim de formació com per dinamitzar la feina.
- Per Departaments. Quelcom més habitual a secundària. Cal assegurar que a cada Departament hi ha representants de tots els cicles i, com en el cas anterior, persones prou formades per exercir d'experts.

Naturalment les fórmules mixtes són sovint les millors, com ara que sigui una comissió d'informàtica, amb representació de tots els cicles i Departaments, la que faci de motor del projecte. Evidentment uns agrupaments no exclouen els altres. Potser en diferents moments de la feina, o segons les circumstàncies, escaurà més un tipus que un altre.

Complicitats

Per garantir l'èxit de la integració de les TIC calen certes altres complicitats:

- La dels docents: Tothom ha de reflexionar sobre els seus coneixements i l'aprofitament què en pensa fer. Aquest aprofitament cal pensar-lo en dos vessants: la personal, com eina per preparar classes o per l'obtenció de recursos pedagògics i, també a nivell educatiu, és a dir: com introduir la informàtica a la vostra programació d'aula. Valoreu el que heu vist durant l'assessorament. Ho repetiríeu amb els infants?. Si contesteu afirmativament no oblideu de programar-la i incloure-la al currículum de cicle i d'escola.
- També la del Claustre: cal seguir la reflexió i el debat encetat sobre l'ús i l'aprofitament què l'escola vol fer de la informàtica. Heu d'aconseguir un document marc. Un pèl utòpic, com tots els projectes, però també possible d'assolir a mitjà termini, pensat amb sentit de la realitat. Poseu en paper tots els acords. Serà la "Ítaca" on volem arribar.

L'equip directiu o de coordinació del centre ha de fer seu el projecte, establir-ne les línies mestres, incloure'l en el PEC i en els successius plans anuals. També cal que hi destini els mitjans i recursos necessaris, humans, materials, d'espai i temporals per assegurar-ne la viabilitat.

El/la Coordinador/a d'informàtica, millor si està recolzat per un equip o una comissió, ha de fer tasca constant de dinamització del Claustre.

Què cal fer?

Un pla d'introducció de les tic al currículum

Hi ha una sèrie de feines a fer i de decisions que cal meditar. Cal acordar clarament quins programes, quan i com es fan servir. A de ser una decisió d'escola, feta sense preses, independent del tutor o tutora que faci el curs. Heu de començar poc a poc, pensant en com introduir les TIC en el currículum l'any que ve. Amb modèstia i, a l'hora ambició. El pla indicat a continuació només és un exemple, i de mínims.

Possible pla d'introducció de les tic pel curs vinent

CEIP	Introducció de les TIC en el currículum			
	Curs 200_ – 200_			
Nivell	Text	Gràfics	Comunicació	Educatius
Educació Infantil 3 anys	-----	-----	-----	CLIC: 1 sessió al més.
Educació Infantil 4 anys	Word 97 Escriure el propi nom. Escriure paraules conegudes.	Kid – Pix Una sessió de plàstica a l'any + un taller o una activitat lligada amb alguna festa: Dibuix de Sant Jordi.	-----	CLIC: 1 sessió al mes.

CEIP Pau Boada

Assessorament a centres. Curs 2002 – 2003

Educació Infantil 5 anys	Word 97 Escriure paraules Redacció del cap de setmana trimestral.	Kid – Pix Una sessió de plàstica a l'any + un taller o una activitat lligada amb alguna festa: Dibuix de Sant Jordi.	-----	CLIC: 1 sessió quinzenalment. CD-Rom's educatius i altres 1 sessió al mes
Primer de C.I.	Word 97 Redacció del cap de setmana un cop al mes.	Kid – Pix Una sessió de plàstica trimestral + un taller o una activitat lligada amb alguna festa: Dibuix de Sant Jordi.	-----	CLIC: 1 sessió quinzenalment. CD-Rom's educatius i altres 1 sessió al mes
Segon de C.I.	Word 97 Redacció del cap de setmana un cop al mes	Kid – Pix: Una sessió de plàstica trimestral entre elles un taller o una activitat ligada amb festes.	-----	CLIC: 1 sessió quinzenalment. CD-Rom's educatius i altres 1 sessió al mes
Primer de C.M.	Word 97 Redacció de català mensual. Text de Sant Jordi	Kid – Pix i altres programes programés gràfics: Paint o Dpaint: Una sessió de plàstica al trimestre + una activitat lligada amb festes o un taller.	Una activitat de correu	CD-Rom's i altre programari educatius en qualsevol àrea 1 sessió quinzena
Segon de C.M.	Word 97 Una redacció de català un cop al mes. Text de Sant Jordi	Kid – Pix i altres programes programés gràfics: Paint o Dpaint: Una sessió de plàstica al trimestre + una activitat lligada amb festes o un taller.	Una activitat de correu	CD-Rom's i altre programari educatius en qualsevol àrea 1 sessió quinzena
Primer de C.S.	Word 97 Una redacció de català un cop al mes. Text de Sant Jordi	Una sessió de plàstica amb ordinador al trimestre. (Qualsevol programa gràfic). Paint Shop Pro: Un una activitat lligada amb festes o un taller.	Una activitat amb Internet al trimestre. + una activitat d'intercanvi exterior de correu a l'any.	CD-Rom's i altre programari educatius en qualsevol àrea 1 sessió quinzena
Segon de C.S.	Word 97 Una redacció de català un cop al mes. Text de Sant Jordi	Una sessió de plàstica amb ordinador al trimestre. (Qualsevol programa gràfic). Paint Shop Pro: Un una activitat lligada amb festes o un taller.	Una activitat amb Internet al trimestre + una activitat d'intercanvi exterior de correu a l'any.	CD-Rom's i altre programari educatius en qualsevol àrea 1 sessió quinzena
Extraescolar Hora de biblioteca - mediateca	Word 97 Lliure ús del P.T. per redactar treballs escolars	Lliure disposició dels programes de dibuix i gràfics per realitzar il·lustracions per treballs escolars	Ús lliure d'Internet: web, correu, Xat, etc...	Ús lliure dels CD- Rom's i altre programari educatius en règim de mediateca.

Deixar constància del que s'ha fet

Cal donar suport als mestres nous, elaborar documentació, oferir guiatge, ajut i informació. Hi ha gent que tenen molt a oferir i a dir. Tot el que feu s'ha de posar per escrit. Ha de sortir al PEC, a cada PCC d'àrea, a les programacions de cicle i d'aula, a la memòria de l'escola. Us ofereixo alguns models elaborats per la Subdirecció General de Tecnologies de la Informació:

Model número 1

Quadre senzill: Deixa constància del que es pensa treballar a cada nivell al llarg d'un trimestre. És un primer pas; pel Pla de Centre; per la Memòria Avaluativa.

	Primer trimestre							
	Ed. Infantil		Cicle Inicial		Cicle Mig		Cicle Superior	
Editor de text								
Editor gràfic								
Comunicació								
Educatiu								

Model número 2

Amb desplegament curricular: Deixa constància del treball a cada nivell, també a nivell curricular, al llarg de l'any. Més complert. Pel Pla de Centre o Memòria.

	Programes utilitzats	Activitats 1r. trimestre		Activitats 2n. trimestre		Activitats 3r. trimestre	
		curriculars	TIC	Curriculars	TIC	Curriculars	TIC
P3							
P4							
.....							
6è.							

Model número 3

Quadre d'àrea: Molt més complert ja que contempla àrea per àrea. Indicat per especificar un tercer nivell de concreció del departament, cicle o nivell

CEIP		Nivell:				Àrea:			
Objectius curriculars		Eines				Activitats a realitzar			
1r. trimestre		T	D	C	PE				

Model número 4

Quadre curricular: Què es pensa treballar a cada àrea i nivell al llarg de l'any.

CEIP		Curs								
Àrea	Objectius		Activitats				Eines utilitzades			
	Curriculars	TIC					T	D	C	PE
Mat										
Cat										
Cast										
Nat										
Soc										
Mus										
Plast										
...										

Model número 5

Quadre avaluatiu: Deixa constància del que es pensava treballar i del que es va fer. Útil per a la Memòria Avaluativa.

	Objectius proposats		Objectius assolits		Eines proposades				Eines i utilitzades				Programes utilitzats			
	curriculars	TIC	curriculars	TIC	T	D	C	P	T	D	C	P	T	D	C	P
6è																
5è.																
4t.																
3r.																
2n.																
1r.																
P-5																
P-4																
P-3																

Pensar en els recursos materials, humans, de temps i d'espai

Cal pensar en els recursos que tenim. Són suficients? Estan prou rendibilitzats? Quan menors siguin aquests recursos més important és resoldre bé aquestes qüestions. Els ordinadors, millor en una aula tots o distribuïts per les aules?. Valorem-ho:

Si l'escola treballa per racons és bo que a Ed. Infantil hi hagi un racó d'ordinadors a l'aula. Un cop els infants el saben fer anar servir afavorirà l'autonomia dels alumnes. A E.I 5 anys i cicle Inicial és un recurs d'or per aprendre i consolidar la lecto-escritura. En cursos més alts representa, com un diccionari, una eina per accedir-hi en qualsevol moment. Si disposen de CD-rom o connexió a Internet l'efecte es multiplica. Va de primera per atendre la diversitat ja que respecta els diferents nivells d'aprenentatge i pot servir com a suport dins l'aula amb els alumnes amb necessitats educatives especials.

Per contra tenir les màquines distribuïdes per les classes les fa més difícils de mantenir per part del coordinador/a. El/la mestre/a no pot estar pendent tothora del que fan els alumnes ni del treball realitzat en un ordinador. I és evident que no es pot treballar en gran grup.

El ordinadors junts en una aula la fan més fàcil de mantenir. Permeten un aprenentatge guiat i estructurat. Es pot fer el mateix treball tot el grup a l'hora i el/la mestra pot estar atent al que fan els alumnes i com ho fan. Si l'escola treballa amb grups desdoblats o agrupaments flexibles aquesta és la seva fórmula. Una aula en xarxa permet activitats en grup i col·laboratives. És molt més fàcil treballar amb CD-rom i amb programes en que els infants necessiten el suport directe del docent.

De nou el millor és, possiblement, una estructura mixta. És interessant que hi hagi una aula d'ordinadors i també que algunes màquines estiguin distribuïdes per les classes, sobretot a Educació Infantil i Cicle Inicial. Els ordinadors destinats a aquests nivells no han de ser els més obsolets.

Treballar amb ordinador vol dir treballar d'una altra manera

Les activitats amb ordinador són, per defecte, molt motivadores. Però això no vol dir que els/les mestres no haguem de vetllar per tal que ho siguin sempre. Per garantir-ho hem de presentar la feina de manera que tingui sentit dins el currículum. No hem de passar l'estona, sinó deixar clar l'objectiu a assolir. Hem de guiar i regular l'activitat dels infants per a garantir que aconseguixin un aprenentatge significatiu. Hem d'assumir un nou paper com a docents, més de guia. Si ho sabem fer la feina se'ns alleuja. Hem de afavorir les actituds de cooperació i cerca en comú que el treball amb ordinadors suscita entre alumnes.

TÍTOLS DE CRÈDIT: Per elaborar aquest petit document m'he basat en materials elaborats per companys/es que treballen a la Subdirecció General de Tecnologies de la Informació, (antic PIE) i que han estat distribuïts a les reunions d'assessors i durant les jornades per assessors de l'estiu de 2000 a Barcelona.

Nota: Els exemples proposats només són això: exemples i s'entenen en una escola i una situació concreta. S'han, doncs, de personalitzar per a cada cas.

Material elaborat per Joan Molar.